

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.I.37.102/2025/9.

A tanács tagjai: Dr. Tóth Kincső a tanács elnöke

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit előadó bíró

Dr. Figula Ildikó bíró

Dr. Hajnal Péter bíró

Dr. Heinemann Csilla bíró

Az I. rendű felperes: felperes1
(cím1)

A II. rendű felperes: felperes2
(cím2)

A III. rendű felperes: felperes3
(cím3)

A IV. rendű felperes: felperes4
(cím4)

Az V. rendű felperes: felperes5
(cím5)

A VI. rendű felperes: felperes6
(cím1)

Az I-VI. rendű felperes képviselője: ... Ügyvédi Iroda
eljáró ügyvéd: ügyvéd1
(cím6)

A VII. rendű felperes: felperes7
(cím7)

A VII. rendű felperes képviselője: Ügyvédi Iroda
eljáró ügyvéd: ügyvéd2
(cím8)

Az I. rendű alperes: Pest Vármegyei Kormányhivatal
(1052 Budapest, Városház utca 7.)

Az I. rendű alperes képviselője: Dr. Bordás Vilmos Ügyvédi Iroda
eljáró ügyvéd: Dr. Bordás Vilmos
(1056 Budapest, Váci utca 78-80. II/7.)

A II. rendű alperes: felperes7
(cím7)

A II. rendű alperes képviselője: Ügyvédi Iroda
eljáró ügyvéd: ügyvéd2
(cím8)

A per tárgya: kártalanítási tárgyú közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes 11. sorszám alatt

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: a Budapest Környéki Törvényszék
101.K.700.388/2024/9. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 101.K.700.388/2024/9. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a VII. rendű felperesnek, egyben II. rendű alperesnek 60.000 (hatvanezer) forint, az I-VI. rendű felpereseknek együttesen 9.000 (kilencezer) forint perköltsége merült fel.

A végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A P. helyrajzi szám1 helyrajzi számú (a továbbiakban: hrsz.), kivett beépítetlen terület megnevezésű, 1003 m² alapterületű ingatlan 119/1003 tulajdoni hányada az I. rendű, 222/1003 tulajdoni hányada a II. rendű, 326/1003 tulajdoni hányada a III. rendű, 42/1003 tulajdoni hányada a IV. rendű, 147/1003 tulajdoni hányada az V. rendű, valamint 147/1003 tulajdoni hányada a VI. rendű felperes tulajdonát képezi. A perbeli ingatlan az M0 autótűt 10. sz. és 11. sz. főút közötti szakasza nyomvonalának kijelöléséről szóló 523/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 1. § (1), (4) és (5) bekezdésének rendelkezése alapján - figyelemmel a 3. melléklet 763. sorában foglaltakra - az M0 autótűt 10. sz. és 11. sz. főút közötti szakasza nyomvonalának részét képezi.

[2] A P. helyrajzi szám1 hrsz-ű ingatlan belterületbe vonás, majd azt követő telekalakítási eljárás során keletkezett. Először a P. helyrajzi szám2, helyrajzi szám3 hrsz-ű belterületi ingatlanokat alakították ki, a 39104/2011.05.30. számú belterületbe vonó határozattal, külterületi M-jelű általános mezőgazdasági övezetben elhelyezkedett ingatlanokból. A belterületi helyrajzi szám4, helyrajzi szám5, helyrajzi szám6 és helyrajzi szám7 hrsz-ű ingatlanokat telekalakítási eljárásban megszüntették, s kialakították a helyrajzi szám4/1-28 hrsz-ű ingatlanokat. A telekalakítást a Budakeszi Járási Hivatal a 35365/2/2014. számú határozatával vezette át az ingatlan-nyilvántartásban. A helyrajzi szám4/1-28 hrsz-ű ingatlanok övezeti besorolása többször változott, így a jelen perbeli helyrajzi szám1 hrsz-ű ingatlant Gksz/Z jelű kereskedelmi, szolgáltató övezetbe; azt követően Gksz-1 kereskedelmi, szolgáltató építési övezetbe, majd G-f-1 kereskedelmi szolgáltató övezetbe sorolták.

[3] A P. helyrajzi szám1 hrsz-ű ingatlanban az I-IV. rendű felperes telekalakítás, az V. rendű és a VI. rendű felperes ajándékozás jogcímén szerzett tulajdonjogot. Az V. rendű

felperes ajándékozás jogcímen való tulajdonszerzését a 45933/3/2018.03.20., a VI. rendű felperesét 41182/3/2018.06.06. számú és érkezési idejű határozattal jegyezték be.

[4] 2017. május 22. napján a P. helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlanok a kérelem benyújtásakor aktuális tulajdonosai (azaz az I-IV. rendű felperesek; valamint az V. rendű és a VI. rendű felperest megelőző, a jelen perben részt nem vevő tulajdonosok, így egyéb érdekelt1 és egyéb érdekelt2) az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 30. § (1) bekezdése alapján kártalanítási eljárás iránti kérelmet terjesztettek elő az I. rendű alperesnél, hivatkozva a Kr. folytán életbe lépett építési korlátozásra, amely miatt - álláspontjuk szerint - az ingatlan építési telekként történő hasznosítása lehetetlenné vált. Az eljárást hiánypótlás teljesítésének elmaradása miatt, a 2017. június 14. napján kelt PE/04/00299-10/2017. számú végzéssel megszüntették.

[5] 2017. július 24. napján a P. helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlanok a kérelem benyújtásakor aktuális tulajdonosai (azaz az I-IV. rendű felperesek; valamint az V. rendű és a VI. rendű felperest megelőző, a jelen perben részt nem vevő tulajdonosok, azaz egyéb érdekelt1 és egyéb érdekelt2), jogi képviselő útján kártalanítás megállapítása iránti kérelmet nyújtottak be a Magyar Köztársaság gyorsforgalmi közúthálózatának közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló 2003. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Aptv.) 17. § (9) bekezdésére alapítottan az I. rendű alpereshez, mivel a Kr. hatálybalépésével a védőtávolságok folytán az ingatlanokra vonatkozóan korlátozás lépett életbe. Hivatkoztak arra, hogy Pilisvörösvár Város Jegyzője, mint építési hatóság 2015. április 23. napján kelt hatósági bizonyítványa szerint a P. helyrajzi szám4/1-26 hrsz-ú ingatlanok teljes területét érinti az M0 autópálya 10. sz. és 11. sz. főút közötti szakasza nyomvonala, amelyet megerősített a II. rendű alperes jogelődje, a NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (a továbbiakban: jogelőd II. rendű alperes) által 2014. június 5. napján adott tájékoztatás is. Másodlagosan az Étv. 30. § (1) és (2) bekezdése alapján kérték a kártalanítás megállapítását. A kártalanítás megfizetésére elsődlegesen a jogelőd II. rendű alperest, másodlagosan P. Község Önkormányzatát, harmadlagosan az építési hatósági jogkörre hatáskörrel rendelkező Pilisvörösvár Város Önkormányzatát kérték kötelezni. Hivatkoztak a közjegyzői előzetes bizonyítás során a egyéb1 Közjegyzői Iroda 11063/Ü/1509/2014/3. számú végzésével kirendelt szakértői igazságügyi szakértő által készített szakértői véleményre, kérték annak felhasználását és a szakértői véleményben megállapított értékcsökkenésnek megfelelő kártalanítást. szakértői igazságügyi szakértő a 2015. januárban készített szakvéleményben megállapította, hogy az ingatlanok építési telekként való használata, hasznosítása a teljes építési korlátozással gyakorlatilag lehetetlenné vált.

[6] Az I. rendű alperes a 2018. január 25. napján meghozott PE/047/00003-5/2018. számú határozatával, a P. helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlant érintő kártalanítási eljárás lefolytatására irányuló kérelmet elutasította. A határozat indokai körében rögzítette, hogy az Étv. 30. § (1) bekezdése szerinti kártalanításhoz a helyi építési szabályzatnak kell az érintett ingatlan rendeltetését, használati módját a korábbi állapothoz képest másként megállapítania vagy korlátoznia, egyéb jogszabály annak megállapítására nem nyújt lehetőséget. Az Aptv. 17. § (9)-(10) bekezdése nem zárja ki a kijelölésből fakadó korlátozások miatt bekövetkező akadályoztatás okán a kártalanítás lehetőségét, erre elsődlegesen az Aptv. 17. § (10) bekezdése értelmében a kisajátítási eljárásban kerülhet sor. A kisajátítási eljárás, illetve a kisajátítást helyettesítő adásvételi szerződés megkötésének elmaradása esetén a kártalanítás iránti eljárás kezdeményezésére a kisajátítási hatóság előtt nyílik lehetőség. A tulajdonosok ugyanakkor nem csatoltak olyan iratot, amely igazolja, hogy az adásvételi megállapodás meghiúsult a felek között vagy kisajátítási eljárás indult.

[7] A P. helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlan jelen perben részt nem vevő korábbi tulajdonosa, egyéb érdekelt1, keresetet terjesztett elő, amelyben kérte a Budapest Környéki

Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól (a továbbiakban: Budapest Környéki KMB) a PE/047/00003-5/2018. számú határozat jogszerűségének vizsgálatát.

A Budapest Környéki KMB mintaperben hozott ítéletei

[8] A Budapest Környéki KMB a PE/047/00003-5/2018. számú határozat tárgyában indult peres eljárást - a korlátozásokkal ugyancsak érintett, P. helyrajzi szám14 hrsz-ú ingatlan vonatkozásában hozott, PE/047/00024-3/2018. számú (kártalanítási eljárás lefolytatására irányuló kérelmet elutasító) közigazgatási határozat ellen benyújtott kereset mintaperben való elbírálására tekintettel, a jogerős ítélet meghozataláig - felfüggesztette.

[9] A P. helyrajzi szám14 hrsz-ú ingatlan tárgyában a Budapest Környéki KMB a mintaperben 2018. június 14. napján kelt 101.K.27.349/2018/14. számú ítéletével az I. rendű alperes 2018. január 26. napján meghozott PE/047/00024-3/2018. számú határozatát, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 89. § (1) bekezdés b) pontja alapján megsemmisítette és az I. rendű alperest új eljárásra kötelezte. Helytállónak értékelte azt a hivatkozást, miszerint a gyorsforgalmi út céljára történő rendelkezésre tartás miatt a tulajdonosok kártalanítást igényelhetnek. Rögzítette, hogy e kártalanítás megállapításának nem feltétele a kisajátítást helyettesítő adás-vételi szerződés megkötése és a kisajátítási eljárás megindítása. Ezek hiányában az I. rendű alperes köteles a kártalanítás iránti eljárást lefolytatni, amelyben az Aptv. 17. § (10) bekezdése értelmében a kisajátítási eljárás szabályait kell alkalmazni. A kártalanítás összegének megállapítására az Aptv. 17. § (9) és (10) bekezdése szerint a kisajátítási eljárás szabályait kell alkalmazni. A megismételt eljárásra előírta, hogy az I. rendű alperesnek a gyorsforgalmi út céljára történő rendelkezésre tartással összefüggően felmerült egyszeri kártalanítás összegét a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) 9. §-a és 25. § (1) bekezdése alapján, igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő szakvéleménye alapján kell megállapítani; az Étv. 30. § (1) bekezdésére alapított kérelem elutasításáról annak valamennyi okára kiterjedően indokolt határozattal kell döntenie.

[10] A P. helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlanra vonatkozó keresetet a Budapest Környéki KMB - a mintaperben hozott 101.K.27.349/2018/14. számú ítéletben foglaltakra figyelemmel - a 2019. február 14. napján kelt 104.K.28.120/2018/7. számú ítéletével bírálta el, az I. rendű alperes PE/047/00003-5/2018. számú határozatát a Kp. 89. § (1) bekezdés b) pontja és a 92. § (1) bekezdés d) pontja alapján megsemmisítette és az I. rendű alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. A 104.K.28.120/2018/7. számú ítéletben - a 101.K.27.349/2018. számú mintaper eredményével megegyezően - megállapította, hogy a tulajdonos az Aptv. 17. § (9) bekezdése értelmében jogosult kártalanításra.

[11] A 104.K.28.120/2018/7. számú ítélet indokolása szerint az Aptv. 17. § (3) és (9) bekezdése, valamint a Kr. 1. § (4) és (5) bekezdése egybevetése alapján egyértelmű, hogy a helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlant olyan korlátozás érinti, amelynek értelmében az ingatlan tulajdonosai semmilyen terepviszonyokat megváltoztató munkát nem végezhetnek, az ingatlant rendelkezésre kell tartani arra az esetre, ha az autópályát megvalósítása során az ingatlan esetleges igénybevétele szükségessé válna, vagy a megépített autópályát és védőtávolsága miatt az ingatlan a későbbiekben sem válna beépíthetővé. Önmagában ez a rendelkezésre tartás olyan kárt keletkeztet, amelyet a jogalkotó a kisajátítási kártalanítás szabályai szerint megállapított egyszeri kártalanítással rendel ellentételezni. A kártalanítás attól függetlenül jár, hogy az akadályoztatást megelőző használat miben valósult meg, ez az Aptv. 17. § (9)

bekezdése alapján - az akadályoztatás időtartama és jellege mellett - csupán a kártalanítás mértékének megállapítása során vehető figyelembe.

[12] A Budapest Környéki KMB a 104.K.28.120/2018/7. számú ítéletben rögzítette, hogy a kártalanítás megállapítására irányadó szabályokat az Aptv. 17. § (9) és (10) bekezdése tartalmazza, s az ingatlanok a gyorsforgalmi út céljára történő rendelkezésre tartásra önálló kártalanítási jogalapot teremtett, amelynek alapján az Aptv. 17. § (10) bekezdése szerint az I. rendű alperes önálló kártalanítás iránti eljárást folytat le és a kártalanítás megállapítása a gyorsforgalmi úthálózat fejlesztésére rendelkezésre álló keret terhére történik. A 104.K.28.120/2018/7. számú ítélet indokolása szerint az I. rendű alperes jogszabálysértően állapította meg, hogy a Kr. nyomvonal és védőtávolságok kijelöléséről szóló rendelkezései az ingatlan tulajdonosainak érdekét szolgálják, ezért az Étv. 30. § (5) bekezdése alapján kártalanítás megállapítására nincs lehetőség. A perbeli esetben olyan korlátozásról van szó, amely nem feleltethető meg az Étv. 20. §-a szerinti tilalmaknak. Az Aptv. 17. § (3) és (4) bekezdése szerinti korlátozásokat a (9) bekezdés szerinti kártalanításnak kell ellentételeznie. Az Aptv. 17. § (9) és (10) bekezdése alapján lefolytatandó eljárás fogalmilag kizárja az Étv. 30. §-a szerinti korlátozási kártalanítási eljárás lefolytatását. Amennyiben az Aptv. 17. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglaltak alapján a Kormány által jóváhagyott tanulmánytervet, illetve az (1a) bekezdés szerint a gyorsforgalmi út építésére kiadott építési engedélyhez tartozó tervdokumentáció tartalmát a helyi építési szabályzatban és a hozzátartozó szabályozási terven átvezették, abban az esetben is a Kr. jelenti a kártalanítás jogalapját, amely kártalanításért a Magyar Állam tartozik helytállni, a gyorsforgalmi úthálózat fejlesztésére rendelkezésre álló keret terhére. Az eljárás lefolytatására az I. rendű alperes rendelkezik hatáskörrel, az eljárásra a kisajátítási eljárás szabályait kell alkalmazni, ezért a gyorsforgalmi út céljára történő rendelkezésre tartással összefüggésben felmerült egyszeri kártalanításról a Kstv. 9. § és 25. § alapján igazságügyi szakértő bevezetésével kell döntenie. A megismételt eljárásban a kártalanítás jogalapja nem tehető vitássá, a hatóságnak pedig szakértői bizonyítás útján a kártalanítás összecsúszásáról kell döntenie.

Az I. rendű alperesnek a Budapest Környéki KMB 104.K.28.120/2018/7. számú ítéletét követő eljárásai és határozatai

[13] Az I. rendű alperes a 104.K.28.120/2018/7. számú ítéletben foglaltakra figyelemmel a PE/047-00093/2019. számon indult eljárásban ismételten vizsgálta a helyrajzi számú hrsz-ú ingatlan tulajdonosai által 2017. július 24. napján benyújtott kérelmet. Ennek során a 2019. május 14. napján meghozott PE/047/00093-4/2019. számú végzéssel nyilatkozattételre hívta fel a tulajdonosok jogi képviselőjét egyrészt az Étv. 30. § (1) bekezdésére alapított konkrét kérelem fenntartása tárgyában, másrészt a kérelem 2017. július 24-ei benyújtásához képest az ingatlan tulajdonosi körében bekövetkezett változásra figyelemmel annak tisztázására, hogy a jogi képviselő kinek a képviseletében jár el, továbbra is képviseli-e a egyéb érdekelt³ és egyéb érdekelt⁴, akik már nem rendelkeznek tulajdonnal, illetve a képviselet kiterjed-e az V. rendű és a VI. rendű felperesre, akik időközben tulajdont szereztek a helyrajzi számú hrsz-ú ingatlanban.

[14] A hiánypótlás teljesítése hiányában az I. rendű alperes az eljárást a 2019. július 22. napján kelt, 2019. július 29. napján véglegessé vált PE/047/00093-7/2019. számú végzéssel, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 47. § (1) bekezdés b) pontja alapján megszüntette.

[15] Az I-VI. rendű felperesek, jogi képviselő útján, 2021. január 19. napján a P. helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlan vonatkozásában korlátozási kártalanítási kérelmet nyújtottak be az I. rendű alpereshez. A korlátozási kártalanítási igényüket a jogelőd II. rendű alperessel szemben kívánták érvényesíteni. Kérték a P. helyrajzi szám4/18 hrsz. alatti ingatlan vonatkozásában a közelmúltban PE/047/00417/2020. szám alatt folyamatban volt jelleghasonló kártalanítási eljárás figyelembevételét, továbbá előadták, hogy az ingatlan építési telekként történő hasznosítása lehetetlenné vált. Az ügy előzményeként hivatkoztak a 2019-ben megszüntetett eljárásra. Jelezték továbbá, hogy a kártalanítási kérelem alapjául szolgáló Aptv. 17. §-át az egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 19. §-a módosította, ezáltal a kártalanítás szabályait hatályon kívül helyezte, amely - álláspontjuk szerint - a P.i ingatlanok tekintetében előterjesztett kártalanítási kérelmet nem érinti, mivel visszaható hatály nem áll fenn. A kérelem alapján az I. rendű alperes előtt 2021. január 20. napján indult meg a PE/047/00069/2021. számú eljárás.

[16] Az I. rendű alperes a 2021. március 29. napján meghozott PE/047/00069-23/2021. számú határozatában az I-VI. rendű felperes Aptv. 17. § (9) bekezdése alapján benyújtott, az Aptv. 17. § (3)-(4) bekezdés szerinti tilalommal, illetve használati korlátozással bekövetkező akadályozás miatt előterjesztett kártalanítás iránti kérelmének helyt adott, a kivett beépítetlen területként nyilvántartott, P. helyrajzi szám1 hrsz-ú 1003 m² területű ingatlant érintő akadályozásra figyelemmel bruttó 3.030.000,- Ft egyszeri kártalanítást állapított meg a tulajdonosok részére, tulajdoni hányaduk arányában. Az I. rendű alperes a PE/047/00069-23/2021. számú határozatával kötelezte a jogelőd II. rendű alperest, hogy a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek bruttó 359.492,- Ft, a II. rendű felperesnek bruttó 670.648,- Ft, a III. rendű felperesnek bruttó 984.826,- Ft, a IV. rendű felperesnek bruttó 126.879,- Ft, az V. rendű felperesnek bruttó 444.078,- Ft, a VI. rendű felperesnek bruttó 444.078,- Ft egyszeri kártalanítást. Rögzítette, hogy a kártalanítási összeg megállapítására vonatkozó időtartam a Kr. hatálybalépésétől, azaz 2013. december 31. napjától 2019. január 1. napjáig tart. Az I. rendű alperes az I-VI. rendű felperes 2021. február 16. napján kelt beadványban és a jogelőd II. rendű alperes 2021. február 8. napján kelt beadványában foglalt kérelmet (a szakértő feladatainak módosítása) elutasította.

[17] Az I. rendű alperes a határozat indokolásában a Kp. 97. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján hangsúlyozta a megismételt eljárásra vonatkozó ítélet rendelkező részének és indokolásának kötőerejét. Eljárása során az szakértő2-t (cím9) szakértőként kirendelte és tárgyalást tűzött ki.

[18] A megelőző eljárásban kirendelt szakértő a szakvélemény elkészítése során vizsgálta a perbeli ingatlan építési övezetének jellemzőit, az M0 gyorsforgalmi út alagút védelmi zónára vonatkozó szakmai követelményrendszert, lényeges körülményként kiemelte, hogy a nyomvonalon, a területsáv védettségének időtartamán belül a közlekedési hatóság előzetes engedélyével kezdhető meg és folytatható építési, bontási, tereprendezési és egyéb értéknövekedést eredményező tevékenység, s az engedélynek további feltételei vannak. Rögzítette, hogy a helyrajzi szám1-28 hrsz-ú ingatlanok a hatályos szabályozás szerint G-f-1 jelű kereskedelmi, szolgáltatási övezetbe vannak sorolva. Összefoglaló táblázatban bemutatta, hogy a vizsgált időszakban a területfelhasználási övezeti besorolások változtak, de főbb beépíthetőségi paramétereik változatlanul maradtak. Az alkalmazott módszertan és jogszabályok körében rögzítette, hogy a forgalmi érték megállapítása során a Kstv. alapján járt el, amely értelmében vizsgálni kell az összehasonlításra alkalmas ingatlanok helyben kialakult forgalmi értékét, ha az ezek hiányában vagy más ok miatt nem állapítható meg, akkor a jövedelmezőségét. NAV összehasonlító adatokat kért be, piaci elemzést végzett, a meghatározott ideig tartó korlátozást pedig úgy értékelte, hogy a korlátozás végleges jellege

hiányában a szokásos értékelési módszer nem alkalmazható. A forgalmi érték megállapításához a piaci összehasonlító adatok elemzésének értékelését alkalmazhatónak tartotta, a kártalanítás vonatkozásában azonban rögzítette, hogy az ingatlan értékét mindig a „legmagasabb és legjobb” használat szerint kell meghatározni, e körben utalt az Európai Értékelési Szabványok 2012/2016 definíciójára. A legmagasabb és a legcélszerűbb használatként a jelenleg az övezeti besorolásnak megfelelő beépítést tekintette. A kártalanítás vonatkozásában a számítás első lépéseként meghatározta a 2013. évi (korlátozás előtti), valamint a jelenlegi (2021. év) időszakra az ingatlan értékét, abból pedig az éves értékváltozás átlagos nagyságát, majd pedig fajlagos ingatlanhasználati díjat kalkulált a 2013. évre, amelyet az átlagos értéknövekedést figyelembe véve minden további évre is meghatározott, valamint kiszámolta az egyes évekre a tulajdonos elmaradt hasznát.

[19] A megelőző eljárásban készített szakvélemény a helyrajzi számú hrsz-ú ingatlan jelenlegi piaci értékét (2021-ben, tényleges állapot szerint) 5.300.000 forintban állapította meg, az érték meghatározás során az akadályoztatást megelőző piaci értéket (2013-ban) 6.600.000 forintban, míg a jelenlegi (2021. évben, akadályoztatást megelőző időpontban fennálló használat szerinti) piaci értéket 10.400.000 forintban határozta meg. Az egyszeri kártalanítás számításához rögzítette, hogy a 2013. évi 6.600 Ft/m² telekérték 2021. évre 10.400 Ft/m² összegre változott, az éves értékváltozás így 7,2 %. A telekhasználati díjat a 2013. évre 462 Ft/év/m² összegben számította ki, amelyet az érintett évekre indexálva, az 5 évre járó egyszeri kártalanítás összegét 3.030.000.- forintban határozta meg.

[20] Az I. rendű alperes a határozatában az Aptv. 17. § (9) bekezdése alapján megállapította, hogy a kártalanítás jogalapja fennáll. Az összecszerűség tekintetében hangsúlyozta, hogy a rendelkezésre tartás jellegét az Aptv. 17. § (3) és (4) bekezdése rögzíti, az összecszerűsége tekintetében a szakvéleményt elfogadta, azt megalapozottnak értékelte.

A kereseti kérelem és a védirat

[21] Az I-VI. rendű felperesek kereseti kérelmet nyújtottak be az I. rendű alperes PE/047/00069-23/2021. számú határozata jogszerűségének közigazgatási perben történő vizsgálatára, továbbá a jogelőd II. rendű alperes, mint VII. rendű felperes is keresetben vitatta az I. rendű alperes határozatának jogszerűségét.

[22] Az I-VI. rendű felperesek keresetükben kérték az I. rendű alperes határozatának megváltoztatását, a Kp. 38. § (1) bekezdés a) pontja és 89. § (1) bekezdés a) pontja alapján akként, hogy a bíróság kötelezze a jogelőd II. rendű alperest a helyrajzi számú hrsz-ú ingatlan tekintetében minimálisan 22.824,- Ft/m² ár korlátozásmentes forgalmi érték, valamint 3.684,- Ft/m² korlátozásokkal terhelt forgalmi érték figyelembevételével, minimálisan 19.197.420,- Ft kártalanítás megfizetésére. Másodlagosan kérték a keresettel támadott közigazgatási határozat megsemmisítését és az I. rendű alperes új eljárás lefolytatására kötelezését, a Kp. 38. § (1) bekezdés a) pontja és (4) bekezdése alapján. Kérték továbbá a jogelőd II. rendű alperes kötelezését a kártalanítás esedékességétől, 2013. december 30. napjától számított, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 301/B. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére. Perköltséget igényeltek, annak összegét költségjegyzékben felszámították.

[23] Az I-VI. rendű felperesek a kereseti kérelem indokaként előadták, hogy álláspontjuk szerint a keresettel támadott határozat sérti a Kstv. 9. § (3) bekezdés a) pontját, (4)

bekezdését, 9. § (1) bekezdését, az Aptv. 17. § (9) és (10) bekezdését, a Kp. 85. § (5) bekezdését, az Akr. 3. §-át, 62. § (1) bekezdését. E jogsértések indokait részletesen kifejtették.

[24] Az I-VI. rendű felperesek álláspontja szerint a korlátozás jelenleg nem szűnt meg, az tartósan továbbra is fennáll. A 2013. július 3. napján történt jogszabálmódosítással az eredetileg 5 éves korlátozás időtartam helyébe a Kr. szerinti időtartam került. A Kr. azonban semmiféle időtartamot nem határoz meg, így a helyes jogi értelmezés szerint a Kr. hatálya alatt fennáll a korlátozás, mivel azt a Kr. rendelte el.

[25] Vitatták a megelőző eljárásban eljárt szakértő szakvéleményének módszerét, az csak részben helyes, részben azonban helytelen: az összehasonlító adatok alapján történő értékelés helyes, viszont helytelen a hozamon alapuló becslési módszer alkalmazása, ez nem felel meg a forgalmi értékben kifejezett értékcsökkenés fogalmának. Rámutattak továbbá, hogy a korlátozás nélküli, illetve a korlátozott forgalmi érték megállapítása során a szakvélemény nem értékelt olyan ingatlanforgalmi adatokat, amelyek a nem Gksz, vagy Gip építési övezetben találhatók, holott a Gksz építési övezetben lakáscélú építésre is lehetőség nyílik, ezért az összehasonlító adatok között lakás építésére alkalmas ingatlanforgalmi adat beszerzése is szükséges. Előadták továbbá, hogy a perbeli ingatlan környezetében nincs ipari park vagy ipartelep, ezért kizárólag a Gksz építési övezeti besorolású ipari célú hasznosítású ingatlanok forgalmi értéke összehasonlításra nem megfelelő. Vitatták az infrastruktúra hiányára figyelemmel alkalmazott -40% értékcorrekciót. Hivatkoztak az I. rendű alperes által a P.i helyrajzi szám4/18 hrsz-ú ingatlan tekintetében folytatott eljárásban kirendelt szakértő3 szakvéleményére, amely a helyrajzi szám4/18 hrsz-ú ingatlan forgalmi értékét az adóhatóságtól beszerzett ingatlanforgalmi adatok alapján állapította meg, s amely ügyben szintén közigazgatási per indult.

[26] Hivatkoztak a Budapest Környéki KMB 101.K.27.367/2019/17. számú - a Kúria Kfv.IV.37.996/2019/9. számú ítéletével hatályában fenntartott - ítéletére, amely szerint a kártalanítás összegét a Kstv. 9. §-a és 25. § (1) bekezdése alapján igazságügyi-ingatlanforgalmi szakértő szakvéleményének beszerzésével, az Aptv. 17. § (9) bekezdése alapján, az Aptv. 17. § (3) és (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel kell megállapítani. A kártalanítás összege a tulajdonos vagy hasznélvező által történt használatnak a korlátozás hatálybalépését követő változása mértékétől függő, a forgalmi értékben kifejezett értékcsökkenésnek felel meg.

[27] A Kp. 78. § (3) bekezdése alapján kérték a megelőző eljárásban készített szakvélemény kiegészítését, amely bizonyítási indítványt az első tárgyaláson akként módosították, hogy a szakvélemény teljeskörűen aggályos, ezért a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 300. § (1) bekezdése alapján új igazságügyi-ingatlanforgalmi szakértő kirendelését kérték.

[28] Kérték a kereset mintaperként történő elbírálását, mivel az I. rendű alperes által hozott határozatokkal szemben az ingatlanok magánszemély tulajdonosai és P. Község Önkormányzata 28 közigazgatási pert kezdeményeztek.

[29] Az I-VI. rendű felperes a helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlan, mint építési telek kialakításához szükséges hatósági engedélyezési eljárások vonatkozásában előadta, hogy az építési telek kialakításának folyamatát a Kr. hatályba lépése szakította meg azzal, hogy a közművek és az utak kialakítására vonatkozó kötelezettséget szerződésben foglalt határidőben nem tudta teljesíteni. A Budakeszi Járási Hivatal Budakörnyéki Járási Földhivatala 2013. október 8. napján kelt határozatával engedélyezte a telekalakítást a 2011. december 20. napján benyújtott munkarészek alapján. Az ingatlanok tulajdonosai és a P. község önkormányzata között 2014. szeptember 30. napján jött létre megállapodás a közművesítési kötelezettség

felfüggesztéséről, a Kr. hatályba lépése folytán, mivel a településrendezési szerződésben vállalt 2017. évi határidő betartása nem volt elvárható.

[30] A jogelőd II. rendű alperes, mint VII. rendű felperes keresetében kérte elsődlegesen a Kp. 38. § (1) bekezdésének a) pontja és 89. § (1) bekezdés a)-b) pontja alapján a közigazgatási határozat megsemmisítését és az I. rendű alperes új eljárás lefolytatására kötelezését, másodlagosan a Kp. 90. § (1) bekezdése és 38. § (1) bekezdés a) pontja alapján a kártalanítás összegének 0,-Ft-ra való megváltoztatását. Álláspontja szerint az I. rendű alperes határozata sérti az Aptv. 17. § (3)-(4) bekezdését, (9)-(10) bekezdését, a Kstv. 9. § (1) bekezdését, az Ákr. 3. §-át, 62. § (1) és (4) bekezdését, 81. § (1) bekezdését, a Kp. 85. § (5) bekezdését. Kifejtette, hogy az I. rendű alperes a tényállást hiányosan tárta fel, a megállapításai tévesek, a bizonyítékokat önkényesen, ellentmondásosan és okszerűtlenül mérlegelte, a megelőző eljárásban készített szakvélemény aggályos, homályos, önmagával és az ügy irataival ellentétes megállapításokat tartalmaz. Álláspontja szerint a szakvélemény érdemi mérlegelés és a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokkal való összevetés nélkül határozta meg a kártalanítás összegét. Előadta, hogy az I. rendű alperes nem vizsgálta, hogy a felperesek 2021-ben új kérelmet nyújtottak be és azt sem, hogy az Aptv. hatályon kívül helyezett 17. §-a alkalmazandó-e, ha igen, akkor milyen időállapot szerint. Állította továbbá, hogy az I. rendű alperes figyelmen kívül hagyta a közigazgatási eljárásban benyújtott, 2021. február 19. napján és 2021. március 23. napján kelt beadványokban foglaltakat. Hivatkozása szerint már a közigazgatási eljárásban is rámutatott arra, hogy a perbeli ingatlan nem felel meg a beépítésre alkalmas ingatlanok méretének, így a forgalmi érték megállapítása során összehasonlításra a nem beépíthető ingatlanokat kellett volna figyelembe venni, amely alapján egyszeri kártalanítás összege 0,- Ft-nak felel meg, különös tekintettel a megelőző használatra. Álláspontja szerint az I. rendű alperes nem vizsgálta, hogy a perbeli ingatlan a Kr. hatálybalépésekor önállóan nem létezett, mivel telekalakítás folytán, az ingatlan-nyilvántartás tanúsága szerint 2014. február 5. napján alakult ki. Sérelmezte, hogy a vonatkozó szabályozás rendelkezésére bocsátása hiányában nem állapítható meg, hogy a megelőző eljárásban eljáró szakértő a települési önkormányzat által elfogadott rendelet alapján állapította-e meg az ingatlan építési övezetét.

[31] A jogelőd II. rendű alperes, mint VII. rendű felperes hivatkozott arra is, hogy az Aptv. 17. § (9) bekezdése alapján a kártalanítás összegének megállapítása során az akadályoztatás időpontjához, jellegéhez és az akadályoztatást megelőző használathoz képest megállapított mértéket kellett volna tisztázni, s a Kr. által bevezetett korlátozások - a hatálybalépésekor hatályos rendelkezéseknek megfelelően - a Kr. hatálybalépésétől számított 5 éves időtartamig álltak fenn. Álláspontja szerint az I. rendű alperes a tényállás tisztázása körében figyelmen kívül hagyta, hogy 2013. december 31. napját közvetlenül megelőző időpontban mi volt az ingatlan pontos és tényleges jogi helyzete, övezeti besorolása, lehetett-e rá egyáltalán építeni és ha igen, milyen feltételekkel, a feltételeknek eleget tettek-e a tulajdonosok és ténylegesen mire használták az ingatlant. Az Aptv. 17. § (10) bekezdése alapján az eljárásra a kisajátítási eljárás szabályait kell alkalmazni, amely azonban nem jelenti azt is, hogy az Aptv. 17. § (9) bekezdésében meghatározott kártalanítás összege ugyanolyan szakértői módszerrel határozható meg, mint amikor a kisajátítási eljárásban az ingatlan tulajdonjogának elvonására kerül sor. Hivatkozott arra is, hogy a közigazgatási eljárásban a 2021. február 19. napján kelt beadványban a használati értékalapú megközelítés alapján a szakértőhöz intézendő kérdések körére vonatkozó javaslatának elutasítása sérti az Ákr. 81. § (1) bekezdésének rendelkezését.

[32] Álláspontja szerint az Aptv. 17. § (9) bekezdésében foglaltakon alapuló kártalanítás iránti igény akkor teljesíthető, ha az I-VI. rendű felperesek igazolták a tényleges használattal összefüggő kár bekövetkezését, azonban az I. rendű alperes nem vizsgálta, hogy az ingatlant milyen konkrét tevékenységre használták. Előadta, hogy olyan bizonytalan jövőbeli

lehetőségek, mint egy építés, nem szolgál alapul a kártalanítás megállapítására. A 2021. február 19. napján kelt beadványban részletesen kifejtette, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Kfv.II.39.175/2006. számon hozott ítélete szerint a korlátozási kártalanításra vonatkozó igény esetén a kárt is bizonyítani kell, feltételezett kárra nem ítélt meg kártalanítás. Utalt arra, hogy az Aptv. 17. § (7) bekezdése és (7a) bekezdése előzetes engedély alapján lehetőséget biztosított az építési tevékenység tényleges megkezdéséhez és folytatásához, - azaz magához az építési engedély beszerzéséhez nem, - azonban e körülményeket az I. rendű alperes nem tisztázta és tévesen értelmezte az Aptv. 17. § (4) bekezdésében foglaltakat. Kiemelte, hogy az autópálya felszín alatt történő vezetése okán a tulajdonosoknak egy eleve meg nem kapható kártalanításról kellett volna lemondani, amennyiben a közlekedési hatóságtól előzetes engedély kiadását kérték volna. Az alagutat kifejezetten megerősített héjazattal tervezték annak érdekében, hogy lehessen fölé építeni. Az ingatlan tulajdonosai nem voltak elzárva attól sem, hogy az ingatlant eladják, vagy bérbeadás útján hasznosítsák.

[33] Előadta, hogy a megelőző eljárásban eljáró szakértő szakvéleményét megalapozatlannak és jogszabálysértőnek tartja, különösen azért aggályos, mert az ingatlan övezeti besorolását a korábban megállapított M jelű övezethez való viszonyát nem tisztázta, nem vette figyelembe, hogy az akadályoztatást megelőző időpontban osztatlan közös tulajdonú volt. Az akadályoztatást követő időpontban fennálló használat szerint forgalmi érték alapjául szolgáló összehasonlító adatok kínálati adatokból származnak, internetes hirdetésekben, amely megkérdőjelezi a szakvélemény helyességét. A szakvélemény nem tisztázta az akadályoztatást megelőző, tényleges használathoz képest megállapítható forgalmi értékcsökkenés mértékét. A Kr. hatálybalépése előtt az ingatlan beépítése korlátozott volt, feltételektől függött, amelyek a Kr. hatálybalépését követően érdemben nem váltak súlyosabbá. Nem értékelte, hogy az ingatlan tulajdonosai évekig nem intézkedtek az ingatlan beépítésére. Mindezek hatását a szakvélemény számszerűen sem fejezte ki. A szakvélemény a korrekciókat tévesen vette figyelembe, mellőzte annak értékelését, hogy az ingatlantulajdonosok telekadó kedvezményben részesültek. A szakvélemény 2019. évre 1%-os állampapír hozammal számol annak ellenére, hogy a korlátozás 2019. január 1. napjával megszűnt. Az 1% mértékű állampapír hozam figyelmen kívül hagyása alacsonyabb összegű kártalanítási összeget eredményezett volna, amelyet a szakértő a közigazgatási eljárásban tartott tárgyaláson nem vitatott.

[34] A jogelőd II. rendű alperes, mint VII. rendű alperes a Kp. 78. § (1) bekezdése és a Pp. 313. § (2) bekezdése alapján, figyelemmel a Kp. 80. § (1)-(3) bekezdésére, indítványozta a megelőző eljárásban eljáró szakértő szakvéleményének kiegészítését. Perköltség megállapítását kérte, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés a) pontja és 4. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

[35] Az I. rendű alperes védiratában kérte az I-VI. rendű felperesek, valamint a jogelőd II. rendű alperes, mint VII. rendű felperes kereseteinek az elutasítását. Kiemelte, hogy határozatát a Budapest Környéki KMB 104.K.28.120/2018/7. számú ítélete alapján hozta, s a Kp. 97. § (4) bekezdése alapján a bíróság megismételt eljárásra vonatkozó előírásai kötötték. A megismételt eljárásban a Kstv. 9. § és 25. § (1) bekezdése alapján igazságügyi szakértő bevezetésével vizsgálta az Aptv. 17. § (9) bekezdésben foglalt feltételek fennállását. Megjegyezte, hogy nincs hatásköre a kirendelt szakértő részére a szakvélemény elkészítése konkrét módszerének az előírására. Álláspontja szerint az Ákr. 62. § (1)-(5) bekezdése alapján a tényállás tisztázásához a bizonyítási eljárást a szükséges terjedelemben lefolytatta, a tényállást kellően tisztázta és döntése az Aptv. 17. § (9) bekezdésében foglaltaknak megfelel, figyelemmel a megismételt eljárásra vonatkozó jogerős ítéletben előírtakra. Perköltség megállapítását kérte a csatolt költségjegyzékben foglaltak szerint.

[36] A jogelőd II. rendű alperes védiratában kérte az I-VI. rendű felperesek keresetének elutasítását. Alaptalannak tartotta azt az I-VI. rendű felperesi hivatkozást, hogy a perbeli ingatlanra a korlátozás nem szűnt meg. Az Aptv. alapján a kártalanítás összegének meghatározására az I-VI. rendű felperes által javasolt forgalmi értékkülönbözet megállapítása helyett a használati ellenérték alapú megközelítést tartja helyes módszernek, mivel nem a tulajdonjog elvonásáért járó kártalanítás mértékét szükséges megállapítani. A perbeli ingatlan a Kr. hatálybalépésekor Gksz/Z, a Kr. hatálya alatt Gksz-1 építési övezetbe tartozott, az építési övezetekre vonatkozó előírások szerint az ingatlanon lakás kialakítására lakáscélú építésre a gazdasági kereskedelmi szolgáltató építési övezetre vonatkozó előírások keretei között volt lehetőség. A szakvélemény szerint más településen található ingatlanforgalmi adatok vizsgálatára azért került sor, mert a megelőző eljárásban eljáró szakértő nyilatkozata szerint nem volt helybeli, azonos paraméterekkel rendelkező összehasonlításra alkalmas ingatlan. Előadta, hogy a helyrajzi szám4/18 hrsz-ú ingatlan vonatkozásában a szakértő3 által készített szakvéleményre megalapozottan nem lehet hivatkozni, mivel abban az ügyben közigazgatási per van folyamatban. Álláspontja szerint a megelőző eljárásban eljáró szakértő megfelelő jellegű és számú összehasonlító adatot vizsgálva határozta meg az ingatlan korlátozásmentes forgalmi értékét, ezért egy másik közigazgatási eljárásban készült - az I-VI. rendű felperesek számára kedvező - szakvéleményből származó ingatlanforgalmi adatok elemzése nem indokolt. Perköltség megállapítását kérte, azt költségjegyzékben felszámította.

A Budapest Környéki Törvényszék 101.K.700.343/2023/25. számú ítélete

[37] A Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) az I-VI. rendű felperesek, valamint a jogelőd II. rendű alperes, mint VII. rendű felperes keresetei folytán indult 101.K.700.942/2023. és 101.K.700.944/2023. számú peres eljárásokat egyesítette, valamint a 101.K.700.942/2021/18. számú végzésében elrendelte a mintaperben való elbírálást. A peres eljárás során a jogelőd II. rendű alperes, mint VII. rendű felperes tekintetében megállapította a jogutódlást.

[38] Az elsőfokú bíróság a 2023. július 6. napján meghozott 101.K.700.343/2023/25. számú ítéletével (a továbbiakban: alapeljárásban hozott ítélet) az I. rendű alperes 2021. március 29. napján kelt PE/047/00069-23/2021. számú határozatát megváltoztatta, kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 2.049.781,-Ft, a II. rendű felperesnek 3.823.964,-Ft, a III. rendű felperesnek 5.615.370,-Ft, a IV. rendű felperesnek 723.454,-Ft, az V. rendű felperesnek 2.532.084,-Ft, a VI. rendű felperesnek 2.532.084,-Ft többletkártalanítást a határozat véglegessé válásától számított törvényes mértékű kamatával. A VII. rendű felperes keresetét elutasította.

[39] Az alapeljárásban hozott ítélet indokolásában rögzítette, hogy a perben kirendelt cég1, szakértő4 igazságügyi építési és ingatlanforgalmi szakértő (a továbbiakban: perben kirendelt igazságügyi szakértő) a 2022. június 15. napján készített szakvéleményében a kártalanítás összegének megállapítására vonatkozó értékelési módszerek vonatkozásában kifejtette, hogy telek értékelésénél a kisajátítási eljárásban kötelezően előírt piaci összehasonlító módszer akkor eredményes, ha megfelelő számú és összehasonlításra alkalmas ingatlan adata áll rendelkezésre; s az Aptv. 17. § (9) bekezdésében írt egyszeri kártalanítás összegének megállapítása alapjául az adóhatóság kereskedelmi, szolgáltató területen lévő ingatlanforgalmi adatokat nem küldött. A szakvélemény szerint az egyszeri kártalanítás összegének meghatározásához a 2013. december 30. napjának megfelelő korlátozás nélküli forgalmi értéket 2018. december 31. napjára vetítve szükséges megállapítani, illetve a nem

beépíthető ingatlanok adatait korrekcióval módosítva meghatározni a 2018. évi használati korlátozású ingatlanértéket, mely utóbbi értékekhez legközelebb álló ingatlanok a nem beépíthető termőföldek. A szakvélemény V/3. pontja tartalmazza az egyes építési övezetekben (Gksz/Z, G-f-1) irányadó építési előírások összehasonlítását, amelyekből az igazságügyi szakértő arra következtetett, hogy az összehasonlítás során lakóterületbe tartozó ingatlanok adatainak elemzése is lehetséges. A perben kirendelt igazságügyi szakértő számbavette az értéknövelő és értékcsökkentő tényezőket.

[40] A szakvélemény V/6. számú táblázata tartalmazza páros összehasonlítással a helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlan használati korlátozás előtti értékének meghatározása során figyelembe vett 2133/3 hrsz-ú, 2120/8 hrsz-ú és 2858 hrsz-ú ingatlan, mint összehasonlító ingatlanok jellemzőihez képest alkalmazott módosító tényezőket és azok mértékét. Az összehasonlító értékelés eredményeként a helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlan használati korlátozás előtti forgalmi értékét 2018-ban 1003 m² területe alapján 22.098.096,- Ft-ban, a használati korlátozás utáni forgalmi értékét 2018-ban 1.791.358,- Ft-ban, az akadályoztatás következtében elszenvedett értékcsökkenést 20.310.000,- Ft-ban állapította meg. A perben kirendelt igazságügyi szakértő a felperesek kérelmére megkereste az adóhatóságot 2020. évi összehasonlító adatok közlése iránt. Az összehasonlító adatok alapján megállapíthatónak tartotta, hogy a lakótelkek esetében nagy forgalmi érték emelkedés tapasztalható. Az OTP termőföld árindexe 15%-os átlagár emelkedést mutatott ki 2018. évhez képest. Az egyszeri kártalanítás tulajdoni hányadokra eső összegét az egész ingatlanra számított 20.310.000 forint értékcsökkenés alapján határozta meg.

[41] A perben kirendelt igazságügyi szakértő az I-VI. rendű felperes, a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes, valamint az I. rendű alperes szakvéleményre vonatkozó észrevételei alapján nyilatkozatot tett, ennek során a szakvéleményét fenntartotta és kiegészítette.

[42] Az elsőfokú bíróság az alapeljárásban hozott ítélet indokolásában rögzítette, hogy a Budapest Környéki KMB 104.K.28.120/2018/7. számú ítéletében foglaltakra figyelemmel a kártalanítás jogalapja a jelen közigazgatási perben nem tehető vitássá, továbbá a korlátozást megelőző használat csak a kártalanítás mértékének megállapítása során vizsgálható. Rámutatott arra, hogy a 101.K.27.349/2018/14. számú és a 104.K.28.120/2018/7. számú ítéletben a bíróság tisztázta, hogy az Aptv. 17. § (9) bekezdésére alapított kártalanítás iránti eljárás a kártalanítás jogalapja és összege vonatkozásában eltér az Étv. 30. § (1) és (2) bekezdésében megfogalmazott építési korlátozási kártalanítás iránti eljárás jogalapjától és az annak alapján megállapítható kártalanítás összegétől. Rögzítette, hogy a vizsgált közigazgatási eljárásra irányadó a Budapest Környéki KMB 104.K.28.120/2018/7. számú ítélete, amely kimondta, hogy a felperes tévesen hivatkozott az Étv. 30. §-a szerinti korlátozási kártalanítás iránti eljárásra vonatkozó szabályokra, mivel a kérelméből is egyértelműen kiderül, hogy nem az övezeti előírások helyi építési szabályzatban történő, számára hátrányos változása miatt, hanem a Kr. miatt kéri a kártalanítás megállapítását. Az Aptv. 17. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglaltak alapján a Kormány által a megvalósítandó gyorsforgalmi út számára rendelettel megállapított nyomvonalat a tervezett csomópontokat, valamint jellemző hossz- és keresztszelvényeket tartalmazó dokumentációt [jóváhagyott tanulmánytervet, illetve az (1a) bekezdés szerinti gyorsforgalmi út építésére kiadott építési engedélyhez tartozó tervdokumentáció tartamát] a helyi építési szabályzaton és a hozzá tartozó szabályozási tervlapon át kell vezetni. Amennyiben azonban ez meg is történik, akkor is a Kr. jelenti a kártalanítás jogalapját, amiért nem a helyi önkormányzat, hanem a Magyar Állam tartozik helyt állni, a gyorsforgalmi úthálózat fejlesztésére rendelkezésre álló keret terhére.

[43] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az Aptv. 17. § (10) bekezdése alapján a kártalanítás iránti eljárásra a Kstv. rendelkezéseit kell alkalmazni a kártalanítás összegének

meghatározása során. Az Aptv. 17. § (10) bekezdése az Aptv. 17. § (3)-(4) bekezdésében foglalt korlátozásokra figyelemmel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.), illetve a régi Ptk. kártérítésre vonatkozó szabályainak alkalmazását nem írta elő. A Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.39.175/2006. számú ítéletét - amely szerint a korlátozási kártalanításra vonatkozó igény esetén a kárt is bizonyítani kell, feltételezett kárra nem ítéltető meg kártalanítás - jelen közigazgatási perben nem tartotta figyelembe vehetőnek, mivel a jelen perbeli ingatlant terhelő korlátozásokat az Aptv. határozza meg, továbbá a jogalkotó törvénnyel kötelezte a II. rendű alperest a rendelkezésre tartás ellenértékeként kártalanítás megfizetésére. A korlátozással érintett ingatlanok körét szintén jogszabály, a Kr. állapította meg. Az Aptv. 17. § (3)-(4) bekezdésében foglalt korlátozások vonatkozásában az I-VI. rendű felperes jogellenes felróható magatartása nem vizsgálható, a korlátozások bevezetése nem az I-VI. rendű felperesek magatartására vezethető vissza, a jogszabályok által bevezetett korlátozások közérdekből történtek, azok nem jogellenesek. Az Aptv. 17. § (10) bekezdése alapján az I. rendű alperes a közigazgatási eljárásban nem az I-VI. rendű felperes polgári jogi kártérítési felelősségét köteles vizsgálni. Az Aptv. 17. § (10) bekezdése a kártalanítás módjára és mértékére nem a Ptk. 6:564. § alkalmazását írja elő, a kártalanítás összegét a Kstv. 9. § alapján a Kstv. 25. és 26. §-a szerint szakértő bevezetésével köteles az I. rendű alperes tisztázni, és az Aptv. 17. § (9) bekezdésében írt szempontokat kell vizsgálni.

[44] Az alapeljárásban hozott ítélet indokolásában foglaltak szerint az Aptv. 17. § (9) bekezdése alapján a kártalanítás iránti igény érvényesítésének nem feltétele a kár összegének I-VI. rendű felperes részéről történő bizonyítása, mivel az Aptv. 17. § (9) bekezdése a rendelkezésre tartás ellenértékeként ilyen feltételt nem tartalmaz. A VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes által csatolt Kfv.IV.37.163/2018/9. számú ítéletet - amelyben a Kúria kimondta, hogy feltételezett kárra a kártalanítás iránti igény nem alapítható - az elsőfokú bíróság nem értékelte figyelembe vehetőnek, mivel a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes részletesen nem ismertette az ítélet alapjául szolgáló tényállást, amelyben az Étv. 30. § (1) és (2) bekezdése alapján a kérelmet benyújtó felperes az elmaradt társasház építése folytán visszamenőleg tíz évre számított nyereséget igényelt kártalanításként. Rögzítette, hogy az Aptv. 17. § (3) és (4) bekezdése szerinti korlátozások bevezetésére közérdekből került sor, azok nem jogellenesek.

[45] Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy az Aptv. 17. § (9) bekezdése értelmében a (3) és (4) bekezdés szerinti tilalommal, illetve használati korlátozással bekövetkező akadályoztatás (az ingatlannak gyorsforgalmi út céljára történő rendelkezésre tartása) miatt a tulajdonos (haszonélvező) javára az akadályoztatás (rendelkezésre tartatás) időtartamára, jellegére, az akadályoztatást megelőző használatához képest megállapítható mértékére figyelemmel egyszeri kártalanítást kell fizetni. Az akadályoztatás időtartamát a Kr. határozza meg, amelynek kezdő időpontja a Kr. hatálybalépésének időpontja, azaz 2013. december 31. napja, s korlátozások a Kr. hatálybalépésétől számított 5 évig álltak fenn. Rögzítette, hogy a perbeli ingatlan a Kr. hatályba lépésekor és az akadályoztatás időtartama alatt a beépítésre szánt ingatlanok körébe tartozott. Rámutatott, hogy az I. rendű alperes a korlátozás időtartamát helytállóan állapította meg, mivel az eljárást a 104.K.28.120/2018/7. számú ítéletben foglalt szabályok alapján kellett lefolytatnia. Utalt a Kúria a Kfv.IV.37.996/2019/9. számú ítéletére, az abban foglaltak szerint az I. rendű alperes helytállóan állapította meg a korlátozás időtartamát.

[46] Az elsőfokú bíróság az akadályoztatás jellege tekintetében egyetértett a perben kirendelt igazságügyi szakértő álláspontjával, amely szerint az Aptv. 17. § (1) bekezdésében írt „nem nyilvánítható beépítésre szánt területté” az építési és használati jogok korlátozását jelenti. Az Aptv.17. § (3) és (4) bekezdés rögzíti azokat a tevékenységeket, amelyek végzése a nyomvonallal érintett területsávon tilos volt. Az ingatlan beépítésére vonatkozó részletes

szabályokat tartalmazó helyi építési szabályok további feltételeket írnak elő a nyomvonal, a védőtávolságok és az alagutas kialakítás miatt. A rendelkezésre állás miatt az akadályoztatás jellege a beépítésre szánt ingatlan esetén az építési jogok gyakorlásának korlátozását jelenti. Az Aptv. 17. § (9) bekezdése szerint az egyszeri kártalanítás összegének meghatározásához további vizsgálandó szempont az akadályoztatást megelőző használatához képest megállapítható érték. A megelőző használatához tartozó érték a Kstv. szabályainak alkalmazásából eredően forgalmi érték tisztázását jelenti. Az akadályoztatás öt évi időtartamából következően az akadályoztatást megelőző 2013. évi forgalmi érték, illetve a 2018. évi forgalmi érték vizsgálata szükséges. A kisajátítási kártalanítás szabályainak az alkalmazása az összehasonlító piaci elemzés módszerét jelenti, amelynek során az összehasonlításra alkalmasnak tartott ingatlanok adatait az adóhatóságtól kell beszerezni és a forgalmi érték tisztázása igazságügyi építési és ingatlanforgalmi szakértő bevezetését igényli.

[47] Az elsőfokú bíróság helytállónak értékelte a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményét. Rámutatott, hogy az indokát adja annak, hogy a falusias övezetben lévő beépített ingatlanok milyen okból nem alkalmasak az összehasonlításra. A szakvélemény V/5 a) táblázata alapján megállapíthatónak tartja, hogy az érintett ingatlanok fajlagos forgalmi értéke alacsonyabb, amely nem indokolja, hogy összehasonlításra alkalmasak, mivel a tulajdonosok nem kötelezhetők arra, hogy az építéssel keletkezett értéknövekedésről a közlekedési hatóság hozzájárulásáért lemondjanak, és a körülmények sem voltak ismertek. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a szakvélemény szerint az adóhatóság Gksz építési övezetbe tartozó P.i ingatlanok ingatlanforgalmi adatait nem tudta közölni, a beépítési lehetőségekre figyelemmel a lakó rendeltetésű épületekkel való összehasonlítást találta megfelelőnek, korrekciók alkalmazásával, így lehetővé vált az egyszeri kártalanítás összegének megállapítása, ezért a Kstv. 9. § (3) bekezdés b) pontja szerint az ingatlan egyedi jellemzői alapján történő értékelés nem volt szükséges. Az alkalmazott korrekciók tárgyában rámutatott arra, hogy azok mértékének meghatározása szakmai szempontokon alapul. A perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményét ítélezése alapjául elfogadta, a szakvéleményben megállapított értékcsökkenés alapján az I. rendű alperes határozatát megváltoztatta.

[48] Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az I. rendű alperes határozata nem jogszabálysértő az Aptv. 17. § (9) bekezdése alapján az egyszeri kártalanítás összegének megállapításához alapul szolgáló tényállás tisztázása körében, mivel az I. rendű alperes helytállónan vette figyelembe a rendelkezésre tartás időtartamát, valamint a helyrajzi száml hrsz-ú ingatlan építési övezetbe tartozó, beépítésre szánt ingatlan jellegét. Ugyanakkor az I. rendű alperes aggályos szakvélemény alapján hozott döntést, ezért a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján, azt aggálytalannak elfogadva hozta meg ítéletét, amelyben többletkártalanítás I-VI. rendű felperesek részére történő megfizetéséről, valamint a Ptk. szerint törvényes mértékű kamat megfizetéséről is rendelkezett.

A Kúria Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzése

[49] A VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmére indult felülvizsgálati eljárásban a Kúria a 2024. január 18. napján kelt Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésével az alapeljárásban hozott ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróságnak először a kártalanítás jogalapjáról kellett volna döntenie, figyelemmel arra, hogy azt a VII. rendű felperes keresetében vitatta, az I-VI. rendű felperesek új kérelmet nyújtottak be, a kérelmezők személye részben megváltozott, az I. rendű alperes nem megismételt eljárásban

járt el, az Aptv. 17. §-ának (9) bekezdése az új kérelem előterjesztésekor nem volt hatályban. A Kúria egyetértett a felülvizsgálati kérelem azon kifogásával, hogy az elsőfokú bíróság az építési, használati jogok korlátozását, tartalmát nem vizsgálta, az állított akadályoztatásról és arról sem döntött, hogy az összefüggésben áll-e a helyi építésügyi szabályozás változásával, vagy kizárólag a Kr. rendelkezéseiből ered. A Kúria helyesnek értékelte az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a megelőző eljárásban kirendelt szakértő véleménye aggályos.

[50] A Kúria elemezte a Kstv., az Étv. 30. §-a, és az Aptv. (Ngtv.) egyszeri kártalanításra vonatkozó rendelkezéseinek (a jogintézmények) egymástól eltérő jellegét, hangsúlyozva a kártalanítás eltérő mértékét. Kiemelte, hogy az egyszeri kártalanítás mértékének meghatározása szempontjából jelentősége van a megelőző használatnak, amelyet az elsőfokú bíróságnak kell vizsgálnia, tisztázni. Rögzítette azt is a Kúria, hogy a határozott idejű korlátozás nem eredményez tulajdonelvonást, emiatt kártalanításként nem lehet az ingatlan teljes forgalmi értékét megállapítani. Végezetül a Kúria értékelte a szakértői díj megfizetésének határidejével, a törvényes mértékű kamattal és az alperesek egyetemleges kötelezésével kapcsolatos felülvizsgálati érveket.

[51] Iránymutatásként előírta, hogy a megismételt eljárásban elsősorban a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes jogalapi vitatását kell vizsgálnia, ennek során értékelnie kell, hogy a ténybeli és jogi körülmények változására figyelemmel az Aptv. 17. § (9) bekezdése képezheti-e az egyszeri kártalanítás jogalapját. A tényállást a releváns elemekre kiterjedően tisztázni kell, e körben nem mellőzhető annak értékelése, hogy az I. rendű alperes az iránymutatást tartalmazó 104.K.28.120/2018/7. számú ítélet közlését követően indított eljárást megszüntette, s új kérelem alapján folytatott eljárásban hozta meg a jelen per tárgyát képező közigazgatási határozatot. Erre figyelemmel vizsgálnia kell azt, hogy a mintaperben hozott 104.K.28.120/2018/7. számú ítélet kötőereje az I. rendű alperes eljárására kiterjedt-e, az új kérelmet benyújtó kérelmezők közül az V. és a VI. rendű felperes milyen eljárási pozícióban áll, és keresetösségi joguk mire terjed ki. Az egyszeri kártalanítást a kisajátítási eljárás szabályainak alkalmazásával, de a jogintézmény sajátosságainak megfelelően kell megállapítani, ennek során ki kell küszöbölni a perszakértő által készített szakértői vélemény hibáit, indokolt esetben új igazságügyi szakértő kirendelésével. A keresetek elbírálása során a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes kereseti érveit is akként kell értékelni, hogy azok elfogadásának vagy mellőzésének indoka a jogerős ítéletből a felek számára megismerhető legyen.

A megismételt eljárásban hozott jogerős ítélet

[52] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban 2024. szeptember 26. napján meghozott 101.K.700.388/2024/9. számú ítéletével (a továbbiakban: jogerős ítélet) az I. rendű alperes 2021. március 29. napján kelt PE/047/00069-23/2021. számú határozatát a II. rendű alperes, mint VII. rendű felperes keresete folytán megsemmisítette és az I. rendű alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes 2021. március 29. napján kelt PE/047/00069-23/2021. számú határozatát az I-VI. rendű felperes kártalanítás összegének felülvizsgálatára vonatkozó kereseti kérelme folytán megsemmisítette és az I. rendű alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. Az I. rendű alperes határozatának a megsemmisítéséről és az I. rendű alperes új eljárás lefolytatására kötelezéséről a Kp. 88. § (1) bekezdés c) pontja *[helyesen 89. § (1) bekezdés b) pontja]* alapján rendelkezett.

[53] A kártalanítás jogalapja körében rögzítette, hogy a jelen perben vizsgált helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlanra, továbbá a helyrajzi szám4/18 hrsz-ú ingatlanra vonatkozó kereseti kérelmek nem azonos tartalmúak. Kiemelte, hogy a helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlanra vonatkozóan az I. rendű alperes a határozatát a bíróság által elrendelt megismételt eljárásban hozta, így a Kp. 97. § (4) bekezdése értelmében a bíróság határozatának rendelkező része és indokolása is kötötte az eljárt közigazgatási szervet. Az I. rendű alperesnek jogerős bírósági ítélet alapján kellett a kártalanítás összegéről ismételten döntenie, ezért amennyiben a Kp. 97. § (4) bekezdése alapján döntött, nem kerülhetett sor az eljárás megszüntetésére valamennyi kérelem tekintetében. Rögzítette, hogy az I. rendű alperes a PE/047/00093-7/2019. számú végzésével az eljárást megszüntette, azonban az Ákr. jogszabályhelyek felsorolásán kívül nem állapítható meg, hogy pontosan milyen kérelem tekintetében és az Ákr. mely rendelkezése alapján.

[54] A mintaperben hozott 101.K.27.349/2018/14. számú ítélet kapcsán rámutatott, hogy az ellen felülvizsgálati kérelmet nem nyújtottak be, továbbá utalt a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának a mintaperben hozott - felülvizsgálattal nem támadott - határozattól való eltérésről szóló 7/2024. (Jpe.IV.60.056/2023/11.) Jogegységi határozatára (a továbbiakban: 7/2024. Jogegységi határozat), amely tartalmazza, hogy a Kúria a mintaperben hozott ítélet eredményéhez nincs kötve, a Kp. mintaperre vonatkozó 33. §-ának rendelkezéséből eredően. Hangsúlyozta, hogy a 7/2024. Jogegységi határozat figyelembevételére a jogerős ítélet meghozatala időpontjában kötelező, és a Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésben a Kúria kötelezte a bíróságot a kártalanítás jogalapjának tisztázására, ezért vizsgálta, hogy az I-VI. rendű felperes 2021. január 19. napján benyújtott kérelme új kérelemnek tekinthető-e és melyik jogszabály alapján bírálható el.

[55] A jogerős ítélet indokolása szerint az I-VI. rendű felperes kártalanítás iránti kérelme jogalapjának fennállása tekintetében a döntés az I. rendű alperes hatáskörébe tartozik. Az elsőfokú bíróság a kártalanítás összegének, a szakvélemény aggályosságának további vizsgálatát mellőzte, figyelemmel arra, hogy elsődlegesen a kártalanítás jogalapjának fennállását kell tisztázni.

[56] Az elsőfokú bíróság iránymutatásként előírta, hogy az I. rendű alperesnek a megismételt eljárásban vizsgálnia kell, hogy a PE/047/00093-7/2019. számú végzésével a kártalanítás iránti kérelem tekintetében az eljárás teljeskörűen megszüntetésre került-e, és milyen okból vagy az I-VI. rendű felperes Étv. 30. § (1)-(2) bekezdése alapján benyújtott kérelméről döntött, figyelemmel a 104.K.28.120/2018/7. számú ítélet alapján új eljárás lefolytatására vonatkozó előírásokra. Tisztázni kell, hogy a 2021. január 19. napján benyújtott kérelem alapján az eljárás az Aptv. 17. § (3)-(4) bekezdése, valamint (6)-(10) bekezdése alapján, figyelemmel a 2020. június 30. napjától kezdődően hatályos módosításokra, folyamatban lévő eljárásnak minősül-e. Az I. rendű alperesnek vizsgálnia kell továbbá, hogy az eljárás a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Ngty.) 6/L. § (9) bekezdésére figyelemmel folyamatban lévőknek tekinthető-e az új kérelem alapján. Amennyiben az I. rendű alperes álláspontja szerint a kártalanítás iránti kérelem jogalapja az Aptv. 17. § (3)-(4) bekezdése, valamint (6)-(10) bekezdése alapján vagy az Ngty. 6/L. § (9) bekezdése alapján fennáll, úgy a kártalanítás összegének tisztázása végett kompetenciával rendelkező igazságügyi-ingatlanforgalmi szakértő bevezetése szükséges. Az egyszeri kártalanítás összegét a Kúria Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzése értelmében az Aptv. 17. § (9) bekezdésében írt szempontok figyelembevételével kell megállapítani, a Kstv. 9. § (3) bekezdésének a) pontja alapján összehasonlításra alkalmas ingatlanforgalmi adatok alapján. A Kstv. szabályait az Aptv. 17. § (9) bekezdésében írt szempontok szerint kell alkalmazni.

A VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme és az I-VI. rendű felperesek felülvizsgálati ellenkérelme

[57] A VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében vitatta a megismételt eljárásban hozott jogerős ítélet jogszerűségét, kérte elsődlegesen a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogerős ítéletet - annak rendelkező részét nem érintve - részben hatályon kívül helyezni és szükség esetén az ügyben eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítani. Másodlagosan kérte a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet az indokolás megváltoztatásával hatályában fenntartani. Ennek során az indokolást kérte kiegészíteni a Kúria Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésének [72] és [73] bekezdésében foglalt iránymutatással, valamint azzal, hogy „az új eljárásban jogalapot kell vizsgálni, ennek során értékelni kell, hogy a ténybeli és jogi körülmények változására figyelemmel az Aptv. 17. § (9) bekezdése képezheti-e az egyszeri kártalanítás jogalapját. A tényállást a releváns tényállási elemekre kiterjedően tisztázni kell, e körben nem mellőzhető annak értékelése, hogy az I. rendű alperes az iránymutatást tartalmazó 104.K.28.120/2018/7. számú ítélet közzétételét követően indított eljárást megszüntette, s új kérelem alapján folytatott eljárásban hozta meg a jelen per tárgyát képező közigazgatási határozatot. Erre figyelemmel vizsgálnia kell azt, hogy a mintaperben hozott 104.K.28.120/2018/7. számú ítélet kötőereje az I. rendű alperes eljárására kiterjedt-e, az új kérelmet benyújtó kérelmezők közül az V. és a VI. rendű felperes milyen eljárási pozícióban áll, és keresetösségi joguk mire terjed ki. Az egyszeri kártalanítást a kisajátítási eljárás szabályainak alkalmazásával, de a jogintézmény sajátosságainak megfelelően kell megállapítani, ennek során ki kell küszöbölni a perszakértő által készített szakértői vélemény hibáit, indokolt esetben új igazságügyi szakértő kirendelésével.”. Kérte továbbá a jogerős ítélet indokolásában a fentiek szerint kért kiegészítésekkel ellentétes tartalmú rendelkezések, különösen a [21], [22], [23], [25], [76], [77], [80], [82], [87], [88], [89],[92] bekezdések hatályon kívül helyezését, továbbá a felülvizsgálati kérelemben foglaltak megfelelő figyelembevételét. Harmadlagosan kérte a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezését. Kérte továbbá a Kp. 35. § (1) bekezdése és a Pp. 81-83. §-a alapján az I-VI. rendű felperesek és az I. rendű alperes perkielcségben marasztalását.

[58] Álláspontja szerint a jogerős ítélet az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő és megalapozatlan, mivel az elsőfokú bíróság a Kúria Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésétől való eltéréssel megsértette a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontját, a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. § (5) bekezdését, valamint 424. § (4) és (6) bekezdését, a Kp. 86. § (4) bekezdését, tévesen értelmezte, illetve alkalmazta az Ákr. 47. § (1) bekezdését, az Ákr. 47. § (1) bekezdés b) és d) pontját, a Kp. 97. § (4) bekezdését, továbbá iratellenes, okszerűtlen és ellentmondásos megállapításokat tett a rendelkezésre álló bizonyítékok és különösen a Kúria Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzése ellenére, a bizonyítékokat jogszerűtlenül értékelve, ezzel megszegve a Kp. 78. § (2) bekezdését és a Kp. 85. § (5) bekezdését, tévesen értelmezte és alkalmazta a Kp. 43. § (1) és (2) bekezdését.

[59] Előadta, hogy a jogerős ítélet ellentmond a Kúria Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésének, mert nem követi azt. Az elsőfokú bíróságnak érdemben le kellett volna folytatnia a megismételt peres eljárást, az iránymutatásnak megfelelően. Ennek ellenére kérdésessé tette, hogy a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes részéről volt-e korábban jogalapi vitatás, a kúriai határozat elvi tartamával és az iránymutatással ment szembe, és olyan iránymutatásokat adott, amelyek alapján szinte kizárt, hogy a közigazgatási hatósági döntés a

Kúria rendelkezéseinek megfelelően születhessen meg. Rámutatott, hogy a jogalap nem került megtárgyalásra, csupán a jogerős ítéletben szembesült az elsőfokú bíróság okfejtésével, így ezekre nyilatkozni nem tudott, ezáltal nem volt számára biztosított alapvető eljárási joga.

[60] Sétélmezte, hogy a jogerős ítélet jogalapi megjelölése (indokolás [89] bekezdés) ellentétben áll az érdemi döntés tartalmával, ugyanis a Kp. 88. § (1) bekezdés c) pontja alapján az ügy érdemi elbírálására nem kiható jogsértésen alapuló keresetelutasítás történt volna a közigazgatási határozat megsemmisítése helyett. Emiatt a jogerős ítélet önmagában ellentmondásos.

[61] Rámutatott, hogy a Kúria Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzése egyértelműen rögzítette a tényállást és a megismételt peres eljárás során teendő lépéseket, amelyeknek az elsőfokú bíróság nem tett eleget: érdemben nem tárgyalta és nem döntött a jogalap kérdésében; vitássá tette a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes jogalapi vitását, holott ezt a Kúria már tényszerűen rögzítette; az eljárás tényként rögzített megszűnése ellenére az eljárás teljeskörű megszüntetését kérdésessé és vizsgálandóvá tette, jogszerűtlenül, az Ákr. 47. § (1) bekezdés b) és d) pontjának téves, jogsértő és az eljárást megszüntető végzés iratellenes értelmezésével; a jogerős ítélet hiányosságai nem teszik lehetővé a megismételt eljárásban a kúriai határozat érvényesítését, ez pedig a Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzéstől jogkérdésben való eltérést eredményez. Kiemelte, hogy a Kúria az alagutas építkezés lényeges jellemzőire tekintettel a kisajátítási és kártalanítási jog értelmezését adta meg, amely az alagutas építkezés joggyakorlatának hiánya miatt különös jelentőséggel bír. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a felperesek új kérelmet terjesztettek elő, ezzel iratellenes és okszerűtlen megállapításokat tett.

[62] Kifogásolta, hogy érvei kapcsán a jogerős ítélet nem tartalmaz indokolást, holott a Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzés ezt is előírta. Hangsúlyozta továbbá, hogy nemcsak a jogalapot, hanem a keresetösségi jogot is vizsgálni kellett volna; a kártalanítás megállapításának helyes módszertana mentén kellett volna eljárni a jogintézmény sajátosságai figyelembevételével és kiküszöbölve a szakvélemény hibáit, vagy új szakértőt kirendelni; valamint az érveire vonatkozó indokolást adni. Ezeket az elsőfokú bíróság nem tette meg.

[63] A jogerős ítélet eltér a Kúria Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésétől, a tényállás rögzítése körében is inkább saját állásfoglalásához igazodik, a ténymegállapítások és a vélemények nem válnak el egymástól, továbbá a jogerős ítélet [25] bekezdése is iratellenes és félrevezető, továbbá azon megállapítást is vitatja, hogy az elsőfokú bíróságnak a kereseti kérelem körében nem volt lehetősége a jogalapról dönteni. Álláspontja szerint a jogerős ítélet „meglepetésítélet”, nem biztosított lehetőséget az eljárás „részbéli” megszüntetése kapcsán tett indokolásra vonatkozó nyilatkozattételre, a jogerős ítélet alapját képező eljárás szabályait az elsőfokú bíróság megszegte.

[64] Az I-VI. rendű felperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nyújtottak be, amely elkészt, ezért kérték a felülvizsgálati ellenkérelemben kifejtettek észrevételként történő figyelembevételét. Előadták, hogy nem kételkednek abban, hogy az I. rendű alperes az újbóli eljárás során megfelelően tudja értelmezni a Kúria Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésében foglaltakat. Álláspontjuk szerint ugyanezt tartalmazza a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet is, amelynek a [91]-[94] bekezdésében foglalt indokolási pontok teljesen nyilvánvalóak. Feleslegesnek és szükségtelennek tartanak bármilyen értelemben felülvizsgálati beavatkozást a jogerős ítélettel kapcsolatosan.

[65] A felülvizsgálati eljárás során az I. rendű alperes írásbeli nyilatkozatot nem tett.

A Kúria döntése és jogi indokai

[66] A VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme - a következők szerint - alapos.

[67] A Kúria a Kp. 115. §-ának (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdésének és a Kp. 120. § (5) bekezdésének megfelelően a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között, a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján vizsgálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Kúria ténymegállapításától eltérő megállapításokat tett, az iránymutatásként előírt egyes vizsgálatokat nem végezte el, ezáltal az alapeljárásban hozott ítélet hiányosságait nem orvosolta, továbbá a jogerős ítélet ellentmondásokat hordoz magában. A VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes felülvizsgálati érveivel összefüggésben a Kúria a következőket emeli ki.

[68] A Kúria hangsúlyozza, hogy a gyorsforgalmi utak fejlesztésére irányuló beruházások kiemelt közérdekűséggel bírnak, erre tekintettel is indokolt a per mielőbbi érdemi befejezése. A Kp. rendelkezései alapján a Kúria a felülvizsgálati eljárásban alapvetően kasszációs jogkörrel rendelkezik, mivel a rendkívüli perorvoslati eljáráshoz, amelyben nincs lehetőség bizonyítás lefolytatására, a tisztességes eljárás követelményére is figyelemmel ez illeszkedik. A felülvizsgálati eljárás során a megváltoztatás egy rendkívül szűk körben, kizárólag abban az esetben biztosított, ha annak következtében a Kúria a megtámadott közigazgatási cselekményt megsemmisíti és a közigazgatási szervet új eljárás lefolytatására kötelezi [Kp. 121. § (1) bekezdés b) pont]. Amennyiben a jogerős ítélettel egyező, az I. rendű alperest új eljárásra kötelező ítéletet a Kúria értékelése szerint az alapeljárásban hozott ítélet felülvizsgálatának eredményeként meg lehetett volna hozni, akkor a Kúria nem az elsőfokú bíróságot utasította volna új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára, hanem a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezés alkalmazásával a megtámadott közigazgatási cselekmény megsemmisítése mellett az I. rendű alperest kötelezte volna új eljárás lefolytatására.

[69] Az elsőfokú bíróság a Kúria Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésével elrendelt új eljárásban hozta meg a jogerős ítéletet. A Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 110. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezésből következően a Kúria iránymutatása köti az elsőfokú bíróságot, ezért az új eljárásban hozott jogerős ítélet felülvizsgálata során a Kúriának azt kellett megvizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett-e a Kúria iránymutatásának [Kfv.38.343/2019/11., Kfv.37.135/2020/5., Kfv.40.253/2021/4., Kfv.35.057/2022/5., Jpe.III.60.037/2022/12., Kfv.37.417/2024/8.]. A Kúria hangsúlyozza, hogy az elsőfokú bíróság - a megismételt eljárásban is fennálló változatlan ténybeli és jogi helyzet esetén - nem mentesülhet a felsőbb bíróság iránymutatásának követése alól. Az iránymutatás teljesítésével kell eljárni akkor is, ha az elsőfokú bíróság nem ért egyet a Kúria határozatában foglaltakkal, jogi álláspontja eltér attól. A töretlen bírói gyakorlat szerint a megismételt peres eljárás eredményeként hozott jogerős ítélet felülvizsgálata során kizárólag az vizsgálható, hogy az új határozat eleget tett-e az új eljárást elrendelő iránymutatásnak, azt a bíróság az iránymutatás keretei között hozta-e. Erre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelem keretei között azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet az iránymutatásnak megfelel-e.

[70] Az elsőfokú bíróság a jogerős ítélet indokolásában arra helytállóan mutatott rá, hogy azokban a perekben, ahol a jogalap és az összepszerűség is vitatott, elsőként a jogalap kérdését kell tisztázni. Azt is helyesen rögzítette, hogy a jogalap fennállása tekintetében a döntés az I. rendű alperes hatáskörébe tartozik. A periratokból megállapítható, hogy a jogalapról a közigazgatási határozat rendelkezett is [Aptv. 17. § (9)-(10) bekezdés], ugyanakkor a jogalapra irányuló kereseti vitatásra tekintettel az I. rendű alperes által megállapított jogalap jogszerűségét a perben meg kell vizsgálni (a Kúria végzésében erre

utasította az elsőfokú bíróságot). Ez nem eredményez hatáskörelvonást, nem a bíróság állapítja meg elsőként a jogalapot, hanem a kereseti kérelem kereteire (és jelen ügyben a Kúria végzésére is) figyelemmel azt vizsgálja, hogy az I. rendű alperes által megállapított jogalap az adott ügy ténybeli specifikációira és a jogi környezetre figyelemmel helyes-e.

[71] A konkrét perbeli esetben további számos vizsgálat van, amelyet a bíróság el tud és a Kúria végzése folytán el is kell végezni, és ha végeredményben arra a következtetésre jut, hogy az I. rendű alperesnek kellene új eljárást lefolytatnia, a bíróság által tett megállapítások már ítélt dolgot képeznek, amelyet a hatóság előtt a felek nem vitathatnak. Mindez elősegíti az új közigazgatási eljárás gyorsabb befejezését, amely a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházás esetében különösen fontos.

[72] A Kúria alaposnak értékelte a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes arra alapított hivatkozását, hogy az elsőfokú bíróság a jogerős ítéletben nem követte a Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésben foglaltakat, ezáltal az abban előírt feladatokat és iránymutatásokat nem teljesítette, eltérő ténymegállapításokat tett, indokolási kötelezettségének nem tett eleget és az előírt vizsgálatokat nem végezte el. Ezáltal a Kúria helyt adott a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. § (5) bekezdésében, a Kp. 86. § (4) bekezdésében, 78. § (2) bekezdését és a 43. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése körében kifejtett érveknek.

[73] A Kúria rámutat arra, hogy az elsőfokú bíróságnak - a Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésben foglaltakra figyelemmel - már nem kellett volna foglalkozni két kérdéssel: egyrészt azzal, hogy a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes kereseti vitatása kiterjedt-e a jogalap vitatására, másrészt pedig annak vizsgálatával, hogy a megelőző eljárás az I. rendű alperes egy korábbi eljárásának megszüntetése után, új kérelem benyújtása folytán indult.

[74] A VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes kereseti kérelmének 3. oldal [15] pontja tartalmazza a jogalapi vitatást: „Az eljárás során a Kormányhivatal nem vizsgálta, hogy a [...] hatályon kívül helyezett Aptv. 17. §-a alkalmazandó-e és ha igen, milyen időállapot szerint. Ehelyett egyszerűen beidézte a Határozatba a Tulajdonosok jogi képviselőjének vonatkozó nyilatkozatát.”. Ezt az érvelést azonban az elsőfokú bíróság az alapeljárásban nem értékelte, melyet a Kúria végzésében lényeges eljárási hibaként azonosított. A Kúria által elrendelt megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak a kereseti kérelem kereteit e körben külön vizsgálni már nem kellett, mivel a Kúria a Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésének [63] bekezdésében egyértelműen rögzítette, hogy „A VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes a kereseti kérelmében a jogerős ítélet mindezen megállapításainak ismeretében vitatta a jogalapot, e körben utalt arra, hogy felperesek új kérelmet nyújtottak be és az Aptv. 17. § (9) bekezdésének rendelkezése már nem hatályos. Az elsőfokú bíróság e kereseti vitatás ellenére kizárólag a 104.K.28.120/2018/7. számú ítélet kötőerejével indokolta az Aptv. 17. § (9) bekezdése, mint jogalap fennállását.”.

[75] A Kúria a Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzés meghozatala során a kereseti kérelem korlátainak vizsgálatát elvégezte. Ebből fakadóan már nem a kereseti kérelem terjedelmének ismételt vizsgálata képezte az elsőfokú bíróság feladatát, hanem a kereset kimerítése, azaz annak megállapítása, hogy a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes jogalapot érintő kereseti érvei - így az a körülmény, hogy a megelőző eljárás nem a bíróság új eljárásra kötelező ítélete folytán indult, hanem új kérelemre, s az eljárás megindításának alapját képező új kérelem benyújtásának időpontjára a jogszabályi környezet megváltozott - alaposak-e, érintik-e a közigazgatási határozatban megállapított jogalap helytálló voltát, jogszerűségét. E jogszerűségi vizsgálatot a bíróságnak kell elvégeznie, és arról az ítélet indokolásában számot adnia, amelyre a megismételt eljárásban sem került sor.

[76] Az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy a közigazgatási határozat meghozatalakor a jogalapot az I. rendű alperes vizsgálta, s a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes annak

jogszerűségét vitatta, a jogerős ítéletben a hatáskörre alapított indokolással kötelezte az I. rendű alperest új eljárásra, ezáltal a fennálló tényekből okszerűtlen következtetésre jutott, amely a Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésben foglaltakkal sem áll összhangban. Arról ugyanis az elsőfokú bíróság nem adott számot, hogy az új kérelem benyújtásának ténye, valamint az új kérelem benyújtásakor fennálló jogszabályi környezet kihatott-e a közigazgatási határozatban megállapított jogalap jogszerűségére. A jogalap vizsgálatával összefüggésben a közigazgatási hatóság hatáskörére alapított indoklás kapcsán a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes kellő alappal sérelmezte a jogerős ítélet „meglepetésítélet” voltát is, mivel ez nem következett az iránymutatásból, továbbá e körben nyilatkozattételi joga nem volt biztosított.

[77] A Kúria megjegyzi, hogy amennyiben a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes keresete nem tartalmazta volna a jogalap vitatását, a közigazgatási határozat jogalapja arra vonatkozó kereseti vitatás nélkül is, hivatalból vizsgálendő, mivel a Kp. 88. § (3) bekezdés b) pontja áttöri a kereseti kérelem korlátait és hivatalból figyelembe veendő körülményként szabályozza a közigazgatási cselekménynek az ügyben nem alkalmazandó jogszabályi rendelkezésre alapítását. Ebből következően, ha egy új kérelem alapján indult eljárásban hoz határozatot a közigazgatási szerv, a bíróságnak hivatalból figyelembe kell vennie, hogy az adott ügy tényállása mellett a közigazgatási határozatban megállapított jogalap lehet-e a döntés alapja, vagy teljesen eltérő jogalapra kell helyezni a közigazgatási cselekményt. Az elsőfokú bíróság eljárása során tehát semmilyen indokkal nem kerülhetett volna el a jogalap érdemi vizsgálatát azon tények alapján, amelyet a Kúria a végzésében - az alábbiak szerint - számára pontosított.

[78] Az elsőfokú bíróságnak az I. rendű alperest új eljárásra kötelező ítélet folytán megismételt eljárás megszüntetésének kérdését sem kellett vizsgálnia. Ezt a kérdést a Kúria a Kfv.I.37.651/2023. számú felülvizsgálati eljárásban már megvizsgálta [e körben az I-VI. rendű felperesi képviselő a felülvizsgálati tárgyaláson elismerő nyilatkozatot tett] és tisztázta, hogy az I. rendű alperes hiánypótlás nem teljesítése okán szüntette meg azt a korábbi eljárást, amely a 104.K.28.120/2018/7. számú ítélet jogerőre emelkedés után, 2019-ben PE/047-00093/2019. számon indult, így a jelen per tárgyát képező közigazgatási határozatot nem bírósági ítélet folytán, hanem új kérelemre indult eljárásban hozta. Ennek csak a következményeit kellett volna levonnia az elsőfokú bíróságnak, ezt azonban nem tette meg. A bíróság ítélete folytán megismételt közigazgatási eljárás megszüntetése, illetve az új kérelemre indult közigazgatási eljárás ténye azért bír jelentőséggel, mert a megismételt eljárásban a jogvitát a bíróság által meghatározott keretek között kell lezárni, és az új eljárásra vonatkozó bírósági iránymutatást az ítéletben foglalt jogi indokolással együttesen kell értelmezni és érvényre juttatni. Ennek során új körülmények hiányában a közigazgatási szerv nem változtathatja meg alapvetően a megismételt eljárásban az értékelés keretrendszerét, nem üresítheti ki az ítéleti iránymutatásban foglaltakat. Új kérelem benyújtása esetén pedig az új kérelem tartalma határozza meg a közigazgatási szerv vizsgálódásának keretét, ennek során figyelemmel kell lenni az új kérelem benyújtásakor fennálló jogszabályi környezetre (pl. az kihat-e a kérelem jogalapjára), az új kérelem tartalmára, továbbá arra is, ha az új kérelmet benyújtó felek személye eltér az eredeti kérelem benyújtóitól.

[79] A Kúria hangsúlyozza, hogy végzésében a jogalaphoz tartozó további kérdések vizsgálatát is előírta az elsőfokú bíróságnak a Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzése [68], [74] bekezdésében, felhívva a figyelmet arra, hogy az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kell az ingatlan megelőző használatát, továbbá annak korlátozását, s a korlátozás összefüggését a helyi építési szabályozással, illetve a Kr. rendelkezéseivel. E vizsgálatot az elsőfokú bíróság szintén nem végezte el, holott erre köteles lett volna. Ezen túlmenően amennyiben egy közigazgatási határozat jogalapja vitatott, akkor a bíróság általában nem vizsgálja azokat a

további kérdéseket, amelyek a jogalap függvényében bírálhatóak el. Amennyiben a közigazgatási határozat tartalmaz jogalapot, és a bíróság annak jogszerűségét vizsgálja, kellően tisztázott tényállás esetén megállapíthatja a megfelelő jogalapot, ez nem eredményezi a hatóság hatáskörének elvonását. A jogalap újbóli vizsgálata arra figyelemmel vált indokolttá, mert az I. rendű alperes új kérelemre járt el, amelynek benyújtása időpontjában az Aptv. 17. § (9) és (10) bekezdése már nem volt hatályos és a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes e jogalap alkalmazását a keresetében vitatta. A kereseti kimerítéséhez szükséges jogszerűségi vizsgálatot az elsőfokú bíróságnak a jogalap tekintetében is el kell végezni, a kereseti érveket értékelni kell és arról a jogerős ítélet indokolásában számot kell adnia. Erre azonban a Kfv.I.37.651/20203/10. számú végzésben foglalt iránymutatás ellenére nem került sor.

[80] Emellett a Kúria ismételten hangsúlyozza, hogy jelen per tárgya nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházással függ össze, így a per mielőbbi befejezése különösen indokolt. Ennek érdekében az előző felülvizsgálati eljárásban a Kúria a Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésben meghatározta azokat a kérdéseket, amelyeket az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna. Az elsőfokú bíróság eljárásának a jogalap vizsgálatán, valamint az új kérelemre indult megelőző eljárás tekintetében az új kérelem benyújtásából fakadó körülmények vizsgálatán túl arra is ki kellett volna terjednie, hogy mi volt az ingatlan korábbi használata, valóban bekövetkezett-e a megelőző használathoz képest az a használati korlátozás, amelyre az I-VI. rendű felperesek hivatkoztak, továbbá hogy az V. és a VI. rendű felperes milyen eljárási pozícióban áll, keresetösségi joga mire terjed ki. A VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes a felülvizsgálati kérelmében kellő alappal hivatkozott arra, hogy az előírt vizsgálatokat az elsőfokú bíróság nem folytatta le, ezáltal a Kúria iránymutatásának nem tett eleget. A jogerős ítélet e hiányosságait a felülvizsgálati eljárásban pótolni nem lehet.

[81] A VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes a felülvizsgálati kérelmében arra is helytállóan mutatott rá, hogy a jogerős ítélet nemcsak a jogalapra irányuló kereseti vitatás és az új kérelemre folytatott közigazgatási eljárás ténye tekintetében ellentmondásos, hanem azért is, mert a rendelkező részével nem áll összhangban a [89] bekezdésében foglalt jogi indokolás.

[82] A Kúria a fentiekre figyelemmel a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[83] Az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárásban a Kúria Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzésében meghatározott iránymutatásnak megfelelően kell a kereseti kérelmeket vizsgálni. Ennek során tényként kell figyelembe venni, hogy a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes kereseti vitatása kiterjedt a közigazgatási határozatban megállapított jogalap vitatására, továbbá, hogy az I. rendű alperes új kérelemre folytatta le az eljárást. E tények további perbeli vizsgálata nem indokolt, az elsőfokú bíróságnak az e tényekből eredő következtetéseket kell levonni a kereseti kérelem keretei között, ennek során érdemben el kell végeznie a Kfv.I.37.651/2023/10. számú végzés iránymutatásában előírt vizsgálatokat és eleget kell tenni az indokolási kötelezettségnek. Az I-VI. rendű felperesek új kérelmének benyújtására figyelemmel, amely időben az Aptv. 17. § (9) és (10) bekezdése már nem volt hatályban, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 15. §-ában foglalt rendelkezésnek megfelelően - ha van átmeneti rendelkezés, arra figyelemmel - értékelni kell, hogy az Aptv. rendelkezésére alapított jogalap jogszerű-e. Ha az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jut, hogy az I. rendű alperes határozata megfelelő jogalapon áll, akkor a perszakértő szakvéleménye aggályosságának kiküszöbölése érdekében kell eljárni, továbbá vizsgálni kell az V. és a VI. rendű felperesek milyen perbeli pozícióban vannak, igényük előterjesztésének

idejére és módjára tekintettel minősíthetőek-e eljárásjogi szempontból jogutódnak, ennek hiányában tulajdonszerzési módjuk és idejük megalapozza-e igényérvényesítésüket (pl. értelmezhető-e esetükben a korlátozást megelőző használat), ezáltal keresetösségi joguk mire terjedhet ki. Amennyiben az elsőfokú bíróság úgy ítéli meg, hogy az I. rendű alperes határozata nem megfelelő jogalapon áll, de van olyan jogszabályi rendelkezés, amely alapján a felperesek kérelme érdemben elbírálgatható, és emiatt az I. rendű alperes új eljárás lefolytatására köteles, akkor az elsőfokú bíróság a korábbi döntésében megállapított és a Kúria által elfogadott szakértői véleménnyel kapcsolatos aggályokat az esetleges új hatósági eljárásra iránymutatásul összefoglalja, továbbá az új hatósági eljárásban iránymutatónak kell tennie a Kúria végzésében kifejtett, a kártalanítás egyes jogintézményeivel kapcsolatos lényegi megállapításokat, ezzel segítve a jogvita mielőbbi lezárását.

A döntés elvi tartalma

[84] *A Kúria iránymutatása köti az elsőfokú bíróságot, ezért az új eljárásban hozott jogerős ítélet felülvizsgálata során a Kúriának azt kell megvizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett-e az iránymutatásnak. A Kúria által az új eljárást elrendelő végzésben tett ténymegállapításokat az elsőfokú bíróságnak ismételt vizsgálnia nem kell, hanem a már megállapított tényekből kell a helyes következtetéseket levonni.*

Záró rész

[85] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a VII. rendű felperes, egyben II. rendű felperes felülvizsgálati kérelemben - a Kp. 115. §-ának (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 107. §-ának (1) bekezdése szerint - előterjesztett tárgyalás tartása iránti kérelmére figyelemmel tárgyaláson bírálta el.

[86] A VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes a felülvizsgálati kérelmében az IM rendelet 3. §-a alapján kérte a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltsége megtérítését, a felülvizsgálati tárgyaláson 20 munkaórán belül jelölte meg a jogi képviselet ellátásának munkaidő-igényét. Az I-VI. rendű felperesek a felülvizsgálati tárgyaláson terjesztették elő a felülvizsgálati eljárás során felmerült perköltségigényüket, az IM rendeletre hivatkozva, 3 munkaórára tekintettel. A Kúria a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség összegéről a VII. rendű felperes, egyben II. rendű alperes részére, valamint az I-VI. rendű felperesek részére a felszámítással egyezően rendelkezett. A Kúria a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség összegét megállapította, annak viseléséről a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 110. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján az elsőfokú bíróság dönt az eljárást befejező új határozatában.

[87] A felülvizsgálati eljárásban az I. rendű alperesnek perköltsége nem merül fel, ezért arról a Kúriának rendelkeznie nem kellett.

[88] A végzés ellen a további felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontjában foglalt rendelkezés zárja ki.

Budapest, 2025. május 8.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k. előadó bíró, Dr. Figula Ildikó s.k. bíró, Dr. Hajnal Péter s.k. bíró, Dr. Heinemann Csilla s.k. bíró